

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара
Економічний факультет
Кафедра економіки та управління підприємством

ТОРГІВЕЛЬНА ЛОГІСТИКА

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалаврів
за спеціальністю 076 Підприємництво торгівля та біржова діяльність

Дніпро – 2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Величко Людмила Анатоліївна, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри економіки та управління підприємством.

Обговорено та схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

«25» квітня 2017 року, протокол № 8

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Торгівельна логістика» складена відповідно до Освітньо-професійної програми за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, що затверджена Вченою радою Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара (протокол від 26 квітня 2017 р. № 12).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: вивчення концептуальних засад торгівельної логістики, основних принципів ефективного використання логістики в комерційній практиці підприємств, дослідження особливостей розвитку функціональних областей торгівельної логістики та формування інформаційного забезпечення прийняття ефективних логістичних рішень.

Міждисциплінарні зв'язки: **Міждисциплінарні зв'язки:** Вивчення дисципліни «Торгівельна логістика» ґрунтується на знаннях, отриманих здобувачами вищої освіти під час вивчення дисциплін «Економіка підприємства», «Основи торгівельної діяльності», «Економіка підприємств торгівлі та громадського харчування» тощо.

Програма навчальної дисципліни «Торгівельна логістика» складається з одного змістового модуля.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Торгівельна логістика» є: формування у майбутніх спеціалістів системних знань і розуміння концептуальних основ торгівельної логістики, теорії й практики розвитку цього напрямку та набуття навичок самостійної роботи щодо засвоєння навчального матеріалу стосовно сучасних методів управління матеріальними та іншими потоками в сучасних умовах.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Торгівельна логістика» є: створення комплексних інтегрованих систем товарних, інформаційних й інших потоків; стратегічне узгодження, планування і контроль за використанням потужностей сфери обігу; здійснення наскрізного контролю за потоковими процесами; багатоваріантне прогнозування обсягів продажу, перевезень, запасів; раціональне формування господарських зв'язків; оптимізація технічної та технологічної структури транспортно-складських комплексів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні питання концепції стратегії та тактики логістики;
- методичний інструментарій розроблення та реалізації завдань логістики;
- ефективність управління.

вміти:

- мислити логістичними категоріями та розробляти пропозиції щодо удосконалення логістичних систем і механізмів їх функціонування;

– оцінювати економічну ефективність та наслідки здійснення логістичних рішень.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1. Теоретичні основи торгівельної логістики.

Поняття і сутність логістики. Походження терміну, сучасні визначення логістики. Напрямки розвитку логістики. Передумови, причини та тенденції розвитку торгівельної логістики. Мета та завдання торгівельної логістики. Функції торгівельної логістики: системо утворююча, інтегруюча, регулююча, результуюча функція. Класифікація торгівельної логістики: макрологістика, мікрологістика, зовнішня логістика, внутрішня логістика.

Тема 2. Об'єкти логістичного управління.

Об'єкти дослідження в логістиці. Поняття матеріального потоку та параметри, що його характеризують. Класифікація матеріальних потоків. Інформаційні потоки та їх класифікація. Фінансові потоки та їх класифікація. Потоки послуг. Загальні схеми взаємодії потоків. Логістичні операції та функції з матеріальними, інформаційними, фінансовими та сервісними потоками. Критерії оптимального управління потоками. Інтегровані логістичні потоки.

Тема 3. Закупівельна логістика в торгівлі.

Поняття закупівельної логістики. Типові логістичні активності в управлінні закупівлями: ідентифікація і переоцінка потреб, визначення й оцінка вимог споживачів, рішення «зробити або купити», визначення типів закупівель, аналіз поведінки ринку. Фактори, які впливають на прийняття рішення про власне виробництво або постачання зі сторони: збереження робочих місць, рівень потужностей, кваліфікація персоналу. Форми закупівлі товарів. Готівкова та безготівкова форми розрахунків. Методи розрахунків: проста калькуляція, калькуляція за еквівалентними показниками, постійна калькуляція та ін.

Тема 4. Розподільча логістика

Поняття логістичного потоку. Рівні розподілу логістичного потоку. Логістичні посередники у каналах розподілу. Завдання та функції логістичних посередників. Розподільчі центри у логістичних ланцюгах. Варіанти вибору розміщення розподільчих центрів. Мета, завдання та функції логістики збуту. Логістичні канали та логістичні ланцюжки.

Тема 5. Транспортна торгівельна логістика.

Поняття, цілі та завдання транспортної логістики. Роль транспорту в торгівельній логістиці. Транспортна торгівельна логістична система. Види

автомобільних перевезень. Принципи доставки «від дверей до дверей» і «точно в термін». Вибір оптимального способу транспортування. Вибір оптимального перевізника.

Тема 6. Логістика запасів

Місце та роль запасів у логістичній системі. Види запасів. Мотивація формування запасів та причини створення запасів. Процес вибору постачальників. Запаси в виробничо-збутовій діяльності. Ризики утримання запасів. Системи оптимального управління запасами. ABC-аналіз та XYZ-аналіз та їх використання для визначення логістичної стратегії управління запасами.

Тема 7. Інформаційна логістика та торгівельні логістичні системи

Сутність інформаційної логістики. Розвиток інформаційної логістики в Україні. Поняття інформаційних потоків. Класифікація інформаційних потоків. Логістична інформаційна система. Інформаційна піраміда торгової організації. Е-логістика. Електронна комерція.

Тема 8. Ефективність торгівельної логістичної системи, методика її оцінювання.

Сутність торгівельної логістичної системи. Показники оцінювання ефективності торгівельної логістичної системи. Управління логістичними витратами в торгівлі. Поняття логістичних витрат. Класифікація торгівельних логістичних витрат.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

3.1. Базова література:

1. Аникин Б.А. Логистика: учебник / [Б.А. Аникин, В.В. Дыбская, А.А. Колобов, И.Н. Омельченко, В.И. Сергеев, А.П. Тунаков, Л.С. Федоров, Ю.Ю. Наймарк, С.К. Чудаков, О.Б. Аникин]. – [3-е изд.]. – М.: ИНФРА-М, 2008. – 368 с.
2. Афанасенко И.Д. Экономическая логистика: ученик [для вузов]. Стандарт третьего поколения / И.Д. Афанасенко, В.В. Борисова. – СПб.: Питер, 2013. – 432 с.
3. Горяїнов О.М. Теорія і практика дисципліни «Логістика» (для менеджерів): навч. посібник / О.М. Горяїнов. – Харків: НТМТ, 2009. – 522 с.
4. Кислий В.М. Логістика: теорія та практика: навч. посібник / В.М. Кислий, О.А. Біловодська, О.М. Олефіренко, О.М. Смоляник. – К.: ЦУЛ, 2010. – 360 с.
5. Крикавський Є.В. Економіка логістики: навч. посібник / Є.В. Крикавський, О.А. Похильченко, Н.В. Чернописька, О.С. Костюк, Н.Б. Савіна, С.М. Нікшич, Л.Я. Якимишин; за заг. ред. Є.В. Крикавського, О.А. Похильченко. – Львів: Видавництво «Львівська політехніка», 2014. – 640 с.
6. Крикавський Є.В. Логістика. Основи теорії. Підручник – Львів: Національний університет «Львівська політехніка» (Інформаційно-видавничий центр «ІНТЕЛЕКТ+» Інститут післядипломної освіти), Інтелект-Захід, 2004. – 416 с.

7. Окландер М.А. Логістика: підручник / М. Окландер. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 346 с.
8. Організація та проектування логістичних систем: [підручник] / [Денисенко М.П., Левковець П.Л., Михайлова Л.І. та ін.]; за ред. проф. М.П. Денисенко, проф. П.Л. Левковця, проф. Л.І. Михайлової. – К.: ЦУЛ, 2010. – 336 с.
9. Пономаренко В.С. Логістичний менеджмент: підручник / В.С. Пономаренко, К.М. Таньков, Т.І. Лепейко; за ред. проф. В.С. Пономаренка. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2010. – 482 с.
10. Тридід О.М. Логістика: навч. посібник / [О.М. Тридід, Г.М. Азаренкова, С.В. Мішина, І.І. Борисенко]. – К.: Знання, 2008. – 566 с.

3.2. Додаткова література:

1. Алькема В.Г. Система економічної безпеки логістичних утворень: [монографія] / В.Г. Алькема. – К.: Дорадо-Друк, 2011. – 470 с.
2. Алькема В.Г., Сумець О.М. Логістика. Теорія та практика. Начальний посібник. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 272с.
3. Банько В.Г. Логістика. Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2007. – 332с.
4. Бауерсокс Д.Д. Логистика: интегрированная цепь поставок / Д.Д. Бауерсокс, Д.Д. Клосс. 2-е изд. / Пер. с англ. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2005. – 640 с.
5. Бродецкий Г.Л. Системный анализ в логистике. Выбор в условиях неопределенности: учебник / Г.Л. Бродецкий. – М.: Academia, 2010. – 336 с.
6. Величко А.П. Многоаспектность проявления и методологии современной предпринимательской логистики / А.П. Величко // Логистика и управление цепями поставок. – 2013. – № 5(58). – С. 51-59.
7. Величко О.П. Методика оцінювання розвитку логістики підприємства / О.П. Величко // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 8(146). – С. 45–54.
8. Гаджинский А. М. Практикум по логистике. - М.:Издательско-торговая корпорация “Дашков” и К^о, 2003 - 208с.
9. Гаджинский А.М. Логистика: учебник / А.М. Гаджинский. – М.: ИТК «Дашков и К», 2005. – 432 с.
10. Гурч Л.М. Логістика: навч. посібник / Л.М. Гурч. – К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. – 560 с.
11. Забуранна Л.В. Сучасна парадигма управління логістичною системою підприємства: монографія / Л.В. Забуранна, О.М. Глущенко. – К.: К.І.С., 2013. – 212 с.
12. Канке А.А. Логистика: учебник / А. Канке, И.П. Кошечая. – [2-е изд., испр. и доп.]. – М.: ФОРУМ: ИНФРА-М, 2007. – 384 с.
13. Карп І.М. Теоретичні основи мікрологістичної системи / І.М. Карп // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 1. – С. 223–227.
14. Крикавський Є.В. Процесне управління і парадигми логістики / Є.В. Крикавський, Н.В. Чернописька, З.С. Люльчак // Актуальні проблеми розвитку галузевої економіки та логістики: матеріали ІІ науково-практ. конференції. – НФаУ. – Харків, 2013. – С. 31–33.
15. Кристофер М. Логистика и управление цепочками поставок / М. Кристофер; под. общ. ред. В.С. Лукинського. – СПб.: Питер, 2004. – 316 с.

16. Ларіна Р.Р. Логістика: навч. посіб /Р.Р. Ларіна.– Донецьк: Дон ДУУ, 2006. – 277 с.
17. Марченко С.М. Задачник з логістики. К.: МАУП, 2006. – 68 с.
18. Меджибовська Н.С. Сучасні тенденції управління ланцюгами поставок / Н.С. Меджибовська // Праці Одеського політехнічного університету. – 2011. – Вип. 1(35). – С. 283–288.
19. Мороз О.В. Системні фактори ефективності логістичної системи постачання на підприємствах: монографія / О.В. Мороз, О.В. Музика. – Вінниця: Універсум, 2007. – 164 с.
20. Муртазінова К.Р. Управление цепью поставок на основе логистики / К.Р. Муртазінова // Молодой ученый. – 2012. – № 3. – С. 174-176.
21. Перебийніс В.І. Логістичні стратегії матеріально-технічного постачання підприємств / В.І. Перебийніс, В.М. Собчишин // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Економічні науки. – Полтава: ПДАА, 2011. – Вип. 3. – Т. 2. – С. 345–353.
22. Регіональні логістичні системи: теорія та практика: [монографія] / З.В. Герасимчук, Л.Л. Ковальська, Н.В. Хвищун, О.Д. Мороз. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2011. – 264 с.
23. Сергеев В.И. Корпоративная логистика: учебник / В.И. Сергеев. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 975 с.
24. Сток Дж. Стратегическое управление логистикой / Дж. Сток, Д. Ламберт; пер. с 4-го изд. – М: ИНФРА-М, 2005. – 830 с.
25. Тридід О.М. Логістичний менеджмент: навч. посібник / О.М. Тридід, К.М. Таньков. – Харків: ВД «Інжек», 2005. – 224 с.
26. Уотерс Д. Логистика: управление цепью поставок: учебник [для студ. экон. спец. вузов] / Д. Уотерс; пер. с англ. В.Н. Егорова. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 503 с.

3.3. Інформаційні ресурси:

1. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів).
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського – www.biblvnad.org.ua.
3. Менеджмент. Бізнес. – www.management.com.ua.
4. Центр гуманітарних технологій – www.gtmarket.ru.
5. Науково-технічна бібліотека. Читальня on-line. <http://library.tu.edu.te.ua>
6. Бізнес-модель. – Режим доступу: <http://www.uai.kiev.ua/ru/model>

4. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Підсумкова атестація з навчальної дисципліни «Торгівельна логістика» передбачена у формі заліку.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Діагностика знань студентів здійснюється за допомогою:

- усних опитувань на практичних заняттях;
- письмових контрольних робіт;
- письмових тестових завдань;
- виконання реферативних завдань.

Критерії успішності

Оцінки «зараховано» (А) заслуговує студент (студентка), який (яка) виявив (виявила) всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений (ознайомлена) з основною і додатковою літературою. Зазвичай, оцінка «відмінно» ставиться студентам, які засвоїли основні поняття та принципи сучасної економічної теорії, вільно оперують економічними категоріями та інтерпретують графічні економічні моделі, усвідомлюють зв'язки між основними економічними явищами та процесами, творчо та коректно використовують їх при розв'язанні задач.

Оцінки «зараховано» (В, С) заслуговує студент (студентка), який (яка) виявив (виявила) повне знання навчального матеріалу, успішно виконав (виконала) передбачені програмою завдання, засвоїв (засвоїла) рекомендовану основну літературу. Як правило, оцінка «добре» виставляється студентам, які засвідчили системні знання понять та принципів економічної теорії і здатні до їх самостійного поповнення та оновлення під час подальшої навчальної роботи і професійної діяльності. Одночасно вони допустили певні неточності, пропуски, помилки, які зумовили некоректність окремих результатів та висновків.

Оцінки «зараховано» (D, E) заслуговує студент, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, частково впорався з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої основної літератури. Зазвичай, оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили суттєві помилки в усних відповідях та при виконанні завдань контрольних робіт, мали серйозні труднощі у спробах усунути ці помилки самостійно.

Оцінка «незараховано» (FX) виставляється студентіві, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною літературою. Як правило, «незадовільна» оцінка виставляється студентам, у яких відсутні знання базових положень сучасної економічної теорії або їх недостатньо для продовження навчання чи початку професійної діяльності.